

การศึกษาแนวทางการส่งเสริมการปฏิบัติ ตามมาตรฐานวิชาชีพครูของครูผู้ช่วยที่
สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร 5 ปี และ 4 ปี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 21

The Guidelines for Promoting Performance based on Professional Standards
of Assistant Teacher with a 5-year and 4-year Bachelor Degree in
Secondary Education Area office 21

นวลอนงค์ สมพร
Nual-anong Somporn

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
Mahasarakham University, Thailand.
Email: nual-anong_oui@hotmail.com

Received September 11, 2019; Revised October 2, 2019; Accepted April 23, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย คือ 1) เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติ ตามมาตรฐานวิชาชีพครู ของครูผู้ช่วย ที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร 5 ปี และ 4 ปี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21 2) เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการปฏิบัติ ตามมาตรฐานวิชาชีพครู ของครูผู้ช่วย ทั้งที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร 5 ปี และ 4 ปี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้เป็นครูผู้ช่วย จำนวน 329 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ทั้งหมด 11 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามการปฏิบัติ ตามมาตรฐานวิชาชีพครู จำนวน 1 ฉบับ มีค่าอำนาจ จำแนกรายข้อตั้งแต่ .467 - .893 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยรวมทั้งฉบับเท่ากับ .985 แบบสัมภาษณ์ แนวทางการส่งเสริมการปฏิบัติ ตามมาตรฐานวิชาชีพครู จำนวน 1 ฉบับ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์ สถิติพื้นฐาน ผลการวิจัยปรากฏ ดังนี้

1. มาตรฐานวิชาชีพครู ของครูผู้ช่วยที่สำเร็จการศึกษาตาม หลักสูตร 4 ปี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 21 ด้านมาตรฐานความรู้ ในการใช้ภาษาและเทคโนโลยี มีการใช้ทักษะในการฟัง พูด อ่านเขียนภาษาต่างประเทศ เพื่อการสื่อสารได้อย่างถูกต้อง ระดับความคิดเห็น อยู่ในระดับน้อย การนำผลการวิจัยไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้ ระดับความคิดเห็น อยู่ในระดับปานกลาง การทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและพัฒนาผู้เรียน ระดับความคิดเห็น อยู่ในระดับปานกลาง และการเลือกใช้ ออกแบบ สร้างและปรับปรุงนวัตกรรมเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ระดับความคิดเห็น อยู่ในระดับปานกลาง

2. แนวทางการส่งเสริม ส่งเสริมให้ครูมีการสื่อสารกับผู้เรียนเป็นภาษาต่างประเทศ มีการสอบความรู้พื้นฐาน ตามมาตรฐาน Common European Framework of Reference for Languages (CEFR) มีการพัฒนาครูใน 4 ทักษะคือ ฟัง พูด อ่าน และเขียน อีกทั้งมีการการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียน และนำผลการวิจัยไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน และมีการนำนวัตกรรมและ

เทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา ในการเลือกใช้ ออกแบบ สร้างและปรับปรุงนวัตกรรมเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ควรส่งเสริมให้ครูทดลองใช้นวัตกรรมทั้งในและนอกองค์กร มีการจัดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อให้มีนวัตกรรมที่หลากหลาย ส่งเสริมให้ครูรู้ถึงกระบวนการ การสร้างและพัฒนานวัตกรรม แบบ backward design

คำสำคัญ: แนวทางการส่งเสริมการปฏิบัติ; มาตรฐานวิชาชีพครู; ครูผู้ช่วย

Abstract

The purposes of this research were to : 1) study the level of practice according to the professional standards of assistant teachers with a 5-year and 4-year Bachelor degree. 2) study how to guideline for promoting work performance based on professional standards of assistant teacher with a 5-year and 4-year Bachelor degree in Secondary Education Area office 21.

The sample was consisted of 329 assistant teachers by using the stratified sampling technique, and 11 interviewees by using the purposive sampling technique. The research instruments included work performance based on professional standards' questionnaire with discriminating powers ranging from .467 - .893 and the reliability was .985, and the interview form for the guidelines for promoting work performance based on professional standards. The statistics used is descriptive statistics.

The results of the research were as follow:

1) The professional standards: knowledge standards by using language and technology; there are 4 skills in listening, speaking, reading, and writing in communicative language is at a low level. Using the results in teaching and learning management on Innovation and technology in education is at a moderate level.

2) The guidelines for development were as follows:

The guidelines for using listening, speaking, reading, and writing skills in foreign languages to communicate: having a test as Common European Framework of Reference for Languages (CEFR). The teacher should do the research to develop learners and using the innovation and technology in education, Teachers try to use innovation both inside and outside the organization, exchange of knowledge to have a variety of innovations as backward design.

Keywords: The Guidelines for Promoting Performance; Professional Standard; Assistant

Teacher

บทนำ

การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการผลิตครู อาจารย์ และบุคลากรทางการเพื่อเสริมสร้างการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และยุทธศาสตร์ประเทศไทย 4.0 มีรูปแบบการผลิตครู ให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนการผลิตและพัฒนาครู ตามความต้องการใช้ครู ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพในแต่ละระยะ โดยพัฒนาระบบการสรรหาคนดี คนเก่ง มีศรัทธาในวิชาชีพเข้ามาเป็นครู ส่งเสริมสนับสนุน และพัฒนาสถาบันการศึกษาที่เป็นหน่วยผลิตครู พัฒนาการและบุคลากรทางการศึกษา และสถานศึกษาที่เป็นหน่วยปฏิบัติการสอนให้มีคุณภาพ และมาตรฐานสูง (สำนักงานเลขาธิการการศึกษา, 2560) นโยบายของรัฐบาล (พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา) มีส่วนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน ครูสุภากล่าวคือ “4.6 พัฒนาระบบการผลิตและพัฒนาครูที่มีคุณภาพและมีจิตวิญญาณของความเป็นครู เน้นครูผู้สอน เพื่อเป็นเครื่องมือช่วยครู หรือเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง เช่นการเรียนทางไกล การเรียนโดยระบบอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น รวมทั้งปรับระบบการประเมินสมรรถนะที่ สะท้อนประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ” (คณะอนุกรรมการการขับเคลื่อนวิชาชีพ และองค์กรวิชาชีพสู่อาเซียนและนานาชาติ, 2557)

พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มาตรา 49 และมาตรา 50 มติคณะกรรมการคุรุสภาโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดข้อบังคับว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ พ.ศ. 2548 เพื่อให้ครูถือปฏิบัติตามข้อบังคับนี้ เนื่องจากมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญของผู้ประกอบวิชาชีพ ซึ่งจะต้องประพฤติปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลดีต่อผู้บริการ อันถือเป็นเป้าหมายหลักของการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2548)

สำหรับวิชาชีพครู สังคมคาดหวังให้ครูปฏิบัติหน้าที่อย่างมืออาชีพ คือ มีความรอบรู้ มีความสามารถ และศักยภาพในด้านนวัตกรรมการสอน รักในอาชีพ และมีจิตวิญญาณความเป็นครู ซึ่งทำให้เกิดความรักศรัทธาและยึดมั่นในอุดมการณ์แห่งวิชาชีพ มุ่งมั่น ทุ่มเทในการทำงาน ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี เอาใจใส่ดูแล และหวังดีต่อศิษย์ (วัลนิกา ฉลากบาง, 2559) เนื่องจากโลกมีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และเทคโนโลยีก็เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวัน จำเป็นต้องมีการปรับปรุงการเรียนการสอนทุกสาขาวิชาชีพ และโครงการบัณฑิตพันธุ์ใหม่ ได้จัดทำขึ้นเพื่อให้คนรุ่นใหม่มีสมรรถนะที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 นอกจากนี้ หลักสูตรผลิตครู ที่ต้องการผลิตครูรุ่นใหม่ ให้สามารถตอบโจทย์ในอนาคตได้ จำเป็นต้องดำเนินการให้เร็วจึงต้องมีการทบทวนหลักสูตรผลิตครู จากเดิมที่ใช้อยู่คือ 5 ปี โดยใช้เวลาตั้งแต่ปี 2547 ซึ่งก็เหมาะสมกับแนวคิดในขณะนั้น ที่ต้องการให้ครูมีสมรรถนะเพิ่มมากขึ้น ต่อมาให้มีการปรับหลักสูตรผลิตครู ที่ลดเวลาเหลือ 4 ปี แต่ยังสามารถคงคุณภาพของครูรุ่นใหม่ไว้ได้ โดยปรับกระบวนการเรียนการสอนใหม่ให้เหมาะสม แล้วเพิ่มด้านกระบวนการสอน ปลูกฝังทัศนคติ จิตวิญญาณความเป็นครู เดิมหลักสูตรผลิตครู 5 ปี จะฝึกสอนในโรงเรียนในปีสุดท้ายของการเรียน สำหรับหลักสูตรผลิตครู 4 ปี จะมีการปรับใหม่ โดยให้นิสิตนักศึกษาครู เริ่มฝึกสอนในโรงเรียนตั้งแต่ปี 1 และเพิ่มความเข้มข้นขึ้นเรื่อยๆจนถึง ปี 4 โดยระยะเวลาการฝึกสอนโดยรวมจะไม่น้อยกว่า 1 ปี” (อุดม คชินทร, 2561) ปัจจุบันเป็นช่วงของวิวัฒนาการ การปรับเปลี่ยนในทุกสาขาวิชาชีพ ซึ่งการเรียนการสอนคณะครุศาสตร์ ก็ได้ปรับลดระยะเวลาเหลือ 4 ปี จากเดิม 5 ปี และในอนาคต อาจลดลงไปอีกจนเหลือเพียง 3 ปี เนื่องจากมหาวิทยาลัยชั้นนำระดับโลก หรือในหลายๆประเทศ หลักสูตรปริญญาตรีทั่วไปในหลายสาขา ใช้เวลาเรียนเพียง 2 ปีเท่านั้น ซึ่งจะสอดคล้องและตอบโจทย์ เยาวชนคนรุ่นใหม่ ที่มีช่องทางการเรียนรู้แบบใหม่ๆ ผ่านสื่อเทคโนโลยี สื่อดิจิทัล อินเทอร์เน็ต และอีกมากมาย เช่นเดียวกับประเทศไทย ที่ต้องการการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เพื่อตอบโจทย์ยุทธศาสตร์ชาติ ช่วยส่งเสริม

สร้างประเทศให้สามารถแข่งขันได้ ครูจึงมีความสำคัญอย่างมาก ในการผลิตคนที่มีสมรรถนะตรงตามความต้องการของตลาดงาน และผู้ประกอบการเอกชน ตลอดจนหน่วยงานต่างๆ ที่ให้ความสำคัญกับกำลังฐานสมรรถนะมากขึ้น และเพื่อให้การใช้หลักสูตรศรศสตรบัณฑิต 4 ปี อิงสมรรถนะ ในการผลิตบุคลากรครูที่จะไปสอนให้ผู้เรียนมีสมรรถนะในศตวรรษที่ 21 สอนนักศึกษาทั้งประเทศให้เป็นคนไทย 4.0 เป็นผู้มีความรู้ความสามารถสูง เป็นคนไทยที่ทันสมัย ทันเทคโนโลยี ทันโลก และเป็นคนเก่งสามารถแข่งขันและสร้างประโยชน์ให้กับทุกที่ที่ไปอยู่ทั้งในประเทศและเวทีระดับโลกได้ (อุดม คชินทร, 2561)

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึง แนวทางการส่งเสริมการปฏิบัติ ตามมาตรฐานวิชาชีพครู ของครูผู้ช่วยที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร 5 ปี และ 4 ปี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาส่งเสริมการปฏิบัติงานและปฏิบัติหน้าที่ของครูผู้ช่วยต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติ ตามมาตรฐานวิชาชีพครู ของครูผู้ช่วย ที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร 5 ปี และ 4 ปี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21
2. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการปฏิบัติ ตามมาตรฐานวิชาชีพครู ของครูผู้ช่วย ทั้งที่สำเร็จการศึกษาตาม หลักสูตร 5 ปี และ 4 ปี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้ช่วย ที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร 4 ปี และ 5 ปี ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 จำนวน 623 คน

กลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 ครูผู้ช่วยที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร 4 ปี และ 5 ปี ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 จำนวน 329 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling)

กลุ่มที่ 2 คือ กลุ่มที่ให้ข้อมูลตอบแบบสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 21 1 คน ศึกษาพิเศษ 2 คน ผู้อำนวยการโรงเรียน ขนาดใหญ่ 1 คน อดีตผู้อำนวยการโรงเรียน 2 คน รวมทั้งหมด 6 คน หัวหน้ากลุ่มสาระ 3 คน และหัวหน้างาน 2 คน รวม 11 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามการปฏิบัติ ตามมาตรฐานวิชาชีพครู ของครูผู้ช่วยที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร 5 ปี และ 4 ปี จำนวน 1 ฉบับ โดยผ่านการหาคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ผลการวิเคราะห์ค่าความสอดคล้องของข้อคำถามและวัตถุประสงค์ มีค่าตั้งแต่ 0.60-1.00 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ .467 - .893 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .985

2. แบบสัมภาษณ์ จำนวน 1 ฉบับ สำหรับผู้ให้สัมภาษณ์ โดยผ่านการหาคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหา จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ผลการวิเคราะห์ค่าความสอดคล้องของข้อคำถามและวัตถุประสงค์ มีค่าตั้งแต่ 0.80-1.00

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ระยะที่ 1 วิเคราะห์การปฏิบัติ ตามมาตรฐานวิชาชีพครู

1. ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสำหรับครูผู้ช่วย ที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร 5 ปี และ 4 ปี

2. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืน ทั้งหมด 309 ชุดและทำการเก็บข้อมูล สำรองอีก 20 ชุด ซึ่งสามารถเก็บรวบรวมแบบสอบถามที่สมบูรณ์ได้ทั้งหมดรวม 329 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

3. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม มาวิเคราะห์ผล

ระยะที่ 2 หาแนวทางการส่งเสริมการปฏิบัติ ตามมาตรฐานวิชาชีพครู

ทำการเก็บข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์ กับ ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 21 ศึกษาพิเศษ ผู้อำนวยการโรงเรียน อดีตผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มสาระ และหัวหน้าฝ่ายงาน จำนวน 11 คน เพื่อหาแนวทางการส่งเสริมการปฏิบัติ ตามมาตรฐานวิชาชีพครู ของครูผู้ช่วยที่สำเร็จการศึกษาตาม หลักสูตร 5 ปี และ 4 ปี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำข้อมูลช่วงที่ 1

1. ตรวจสอบนับคะแนนจากแบบสอบถาม เพื่อนำมาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ของจำนวนผู้ที่ตอบ แบบสอบถามทั้งหมด

2. ตรวจสอบให้คะแนนจากแบบสอบถาม ลงในแบบกรอกคะแนน เพื่อนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ด้วย โปรแกรมคอมพิวเตอร์ กำหนดค่าคะแนนตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ต่อการปฏิบัติ ตาม มาตรฐานวิชาชีพครู ของครูผู้ช่วยที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร 5 ปี และ 4 ปี

3. นำคะแนน มาหาค่าเฉลี่ย นำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ประเมินเพื่อแปลความหมาย

4. นำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตาราง

การจัดกระทำข้อมูลของเครื่องมือในช่วงที่ 2 มีดังนี้

1. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่าง จัดกลุ่มแยก เพื่อเรียงลำดับแนวทางการส่งเสริม การปฏิบัติ ตามมาตรฐานวิชาชีพครู ของครูผู้ช่วยที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร 5 ปี และ 4 ปี สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 แล้วนำมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ของจำนวน ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

2. นำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบบรรยาย

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมการปฏิบัติ ตามมาตรฐานวิชาชีพครู ของครูผู้ช่วย ที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร 5 ปี และ 4 ปี สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 การปฏิบัติ ตามมาตรฐานวิชาชีพครู ของครูผู้ช่วยที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร 5 ปีและ 4 ปี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 21 มีการใช้ทักษะในการฟัง พูด อ่านเขียนภาษาต่างประเทศ เพื่อการสื่อสารได้อย่างถูกต้อง ของผู้ที่สำเร็จการศึกษา 5 ปี และ 4 ปี ($\bar{X}=2.11$, 2.05 ตามลำดับ) ระดับความคิดเห็น อยู่ในระดับน้อย การนำผลการวิจัยไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้ ($\bar{X}=2.78$) ระดับความคิดเห็น อยู่ในระดับปานกลาง การทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X}=2.93$) ระดับความคิดเห็น อยู่ในระดับปานกลาง และการเลือกใช้ ออกแบบ สร้างและปรับปรุงนวัตกรรมเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ($\bar{X}=3.02$) ระดับความคิดเห็น อยู่ในระดับปานกลาง ของครูผู้ช่วยที่สำเร็จการศึกษาตาม หลักสูตร 4 ปี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 21

1. ด้านมาตรฐานวิชาชีพครู ของครูผู้ช่วย ที่สำเร็จการศึกษา ตามหลักสูตร 5 ปี และ 4 ปี มาตรฐานความรู้ ในการใช้ภาษาและเทคโนโลยี มีการใช้ทักษะในการฟัง พูด อ่านเขียนภาษาต่างประเทศ เพื่อการสื่อสารได้อย่างถูกต้อง อยู่ในระดับน้อย การนำผลการวิจัยไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับปานกลาง การทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและพัฒนาผู้เรียนอยู่ในระดับปานกลาง

นอกจากนี้ ครูผู้ช่วยที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร 4 ปี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ยังมีมาตรฐานการปฏิบัติงาน ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา เกี่ยวกับ และมาตรฐานวิชาชีพครู ของครูผู้ช่วย ที่สำเร็จการศึกษา 4 ปี ด้านการเลือกใช้ ออกแบบ สร้างและปรับปรุงนวัตกรรมเพื่อให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลาง

2. แนวทางการส่งเสริม มาตรฐานวิชาชีพครู ของครูผู้ช่วย ที่สำเร็จการศึกษาตาม หลักสูตร 5 ปี และ 4 ปี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21

มาตรฐานความรู้ ด้านภาษาและเทคโนโลยี ในการส่งเสริม มาตรฐานด้านความรู้ของครูที่เกี่ยวกับการใช้ทักษะในการฟัง พูด อ่านเขียนภาษาต่างประเทศ เพื่อการสื่อสารได้อย่างถูกต้อง มีแนวทางดังนี้ คือควรส่งเสริมให้ครูมีการสื่อสารกับผู้เรียนเป็นภาษาต่างประเทศ เรียนรู้ออนไลน์เพื่อพัฒนาตนเอง มีการทดสอบความรู้พื้นฐานตามมาตรฐาน Common European Framework of Reference for Languages (CEFR) ส่งครูเข้ารับการอบรมเพื่อเป็นการพัฒนาครูให้มีความรู้เพิ่มขึ้น มีการพัฒนาครูใน 4 ทักษะคือ ทักษะการฟัง ทักษะการพูด ทักษะการอ่าน และทักษะการเขียน นอกจากนี้ครูต้องเป็นนักวิชาการ และมีการเรียนรู้เพิ่มเติม ครูควรเข้าใจหลักสูตร และมาตรฐานการเรียนรู้ โดยเฉพาะด้านภาษาอังกฤษ ครูต้องพัฒนาตนเอง ดังนี้ คือต้องฝึกฝนเรียนรู้ด้วยตนเอง มีความเชี่ยวชาญการสอน ส่งเสริมให้ครูได้เรียนรู้ภาษาอังกฤษในระดับที่จะสื่อสารได้ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการศึกษาในเวทีนานาชาติ ผู้บริหารควร สนับสนุนครูในการพัฒนาตามบทบาทหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพการสอน การผลิตสื่อ อย่างมีระบบ ส่งเสริมความก้าวหน้าในวิชาชีพครู และควรจัดให้มีโครงการอบรมพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และที่สำคัญอย่างยิ่งคือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้อำนวยการเขตพื้นที่ และรัฐมนตรี ควรทำเป็นวาระสำคัญเพื่อจะได้ส่งผลต่อการสอนที่มีคุณภาพของครูต่อไป

ด้านการวิจัยทางการศึกษา เกี่ยวกับการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียน และนำผลการวิจัยไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน มีแนวทางดังนี้คือ ควรส่งเสริมให้ครูมีความตระหนัก ในการเอาผลการวิจัยมาแก้ปัญหาจริง ครูได้ศึกษางานวิจัยจากแหล่งต่างๆ เช่น งานวิจัยในประเทศ และ

ต่างประเทศ เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอน ในศตวรรษที่ 21 ครูควรทำวิจัย เล็กๆ หรือการทำวิจัยในชั้นเรียน และครูก็ควรมีการพัฒนาตัวเองอยู่เสมอ มีการ ส่งเสริมให้ครู ให้นำผล หรือ ประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นจากกระบวนการจัดการเรียนการสอน มาเป็นประเด็นในการทำวิจัย และที่สำคัญคือ ผู้อำนวยการโรงเรียน ควรให้โอกาสทางด้านงบประมาณ เวลา และขวัญกำลังใจ ในการนำผลการวิจัยไปใช้ในการ ปรับกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นได้

เกี่ยวกับนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา ในการเลือกใช้ ออกแบบ สร้างและ ปรับปรุงนวัตกรรมเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีแนวทางดังนี้คือ ส่งเสริมให้ครูมีโอกาสได้ศึกษาดูงาน เข้ารับ ฟังสัมมนา ได้เรียนรู้กับครูผู้ที่มีความรู้ความสามารถ เพื่อที่จะได้นำกลับมาต่อยอดพัฒนานักเรียน ให้ครูได้เข้า ร่วมการแข่งขัน เพื่อเกิดการเรียนรู้ ส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ สร้างเครือข่ายทดลองใช้ทั้งในและนอกองค์กรมี การจัดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อให้มีนวัตกรรมที่หลากหลาย ส่งเสริมให้ครูจัดทำสื่อนวัตกรรมที่สอดคล้องกับ ความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน มีสื่อสิ่งพิมพ์หลากหลายรูปแบบ ส่งเสริมให้ครูรู้จักกระบวนการ การ สร้างและพัฒนาวัตกรรม แบบ backward design ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนวัตกรรมทางการศึกษา ที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน มีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ครูได้ฝึกสร้างนวัตกรรมของตัวเอง ครู ควรมีโอกาสได้เข้าชมการนำเสนอหรือร่วมส่งผลงานเข้าประกวด OBEC AWARDS ตั้งแต่ระดับจังหวัด ระดับ ภูมิภาค ระดับประเทศ พร้อมทั้งส่งเสริมให้ ครูได้มีโอกาสศึกษาดูงานในสถานศึกษาที่มีความโดดเด่นในการสร้าง นวัตกรรมที่ประสบความสำเร็จ ผู้อำนวยการโรงเรียนควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ ให้ครูได้สร้างสรรค์ผลงาน เป็น Best Practice ของตัวเองส่งเสริม การพัฒนาครูเกี่ยวกับการพัฒนานวัตกรรมและการผลิตสื่อ มีการ ทดลองใช้นวัตกรรมในห้องเรียน กับนักเรียนจนเกิดประโยชน์และเห็นผลชัดเจน

อภิปรายผลการวิจัย

จากสรุปผลการวิจัย มีประเด็นที่ควรนำอภิปรายผล แนวทางการส่งเสริมการปฏิบัติ ตามมาตรฐาน วิชาชีพครู ของครูผู้ช่วยที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร 5 ปี และ 4 ปี สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 21 มีดังนี้

1. จากการศึกษาด้านมาตรฐานวิชาชีพครู พบว่า ครูผู้ช่วย ที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร 5 ปี และ 4 ปี มีการใช้ทักษะในการฟัง พูด อ่านเขียนภาษาต่างประเทศ เพื่อการสื่อสารได้อย่างถูกต้อง อยู่ในระดับ น้อย อาจเป็นผลมาจาก ครูขาดการฝึกฝน และไม่ได้ใช้ในชีวิตประจำวันมากเท่าที่ควร ดังนั้นควรมีการส่งเสริม ให้ครูมีการสื่อสารกับผู้เรียนเป็นภาษาต่างประเทศ เรียนรู้ออนไลน์เพื่อพัฒนาตนเอง มีการทดสอบความรู้ พื้นฐานตามมาตรฐาน Common European Framework of Reference for Languages (CEFR)

1) การนำผลการวิจัยไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นผลมาจาก ครูยัง ขาดความรู้ความเข้าใจในการทำวิจัย ทำให้ไม่สามารถที่จะทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ไขปัญหาของนักเรียนได้ ดังนั้นควรมีการส่งเสริมให้ครู มีความตระหนัก ในการเอาผลการวิจัยมาแก้ปัญหาจริง ครูได้ศึกษางานวิจัยจาก แหล่งต่างๆ เช่น งานวิจัยในประเทศ และต่างประเทศ เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนากระบวนการจัดการเรียน การสอน ในศตวรรษที่ 21 ครูควรทำวิจัยเล็กๆ หรือการทำวิจัยในชั้นเรียน และครูก็ควรมีการพัฒนาตัวเองอยู่ เสมอ มีการ ส่งเสริมให้ครู ให้นำผล หรือประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นจากกระบวนการจัดการเรียนการสอน มาเป็น ประเด็นในการทำวิจัย และที่สำคัญคือผู้อำนวยการโรงเรียน ควรให้โอกาสทางด้านงบประมาณ เวลา และขวัญ กำลังใจ ในการนำผลการวิจัยไปใช้ในการปรับกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นได้

2) นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา การเลือกใช้ ออกแบบ สร้างและปรับปรุง นวัตกรรมเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ขั้นตอนวิธีการใช้เทคนิควิธีการหรือนวัตกรรม อยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นผลมาจาก ครูยังขาดความรู้ความเข้าใจในการสร้างนวัตกรรม หรือขาดการพัฒนาตัวเองในด้านการใช้ เทคนิคต่างๆ การพัฒนาครูเกี่ยวกับการพัฒนานวัตกรรมและการผลิตสื่อ มีการทดลองใช้นวัตกรรมในห้องเรียน กับนักเรียนจนเกิดประโยชน์และเห็นผลชัดเจน ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ นาเรรัตน์ รักรวิจิตรกุล (2560) ได้ศึกษาการพัฒนาวิชาชีพครู พบว่าการสอนที่มีคุณภาพเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลมากที่สุด ต่อการช่วยให้นักเรียน เรียนรู้และประสบความสำเร็จในการเรียน

2. แนวทางการส่งเสริม มาตรฐานวิชาชีพครู ของครูผู้ช่วย ที่สำเร็จการศึกษาตาม หลักสูตร 5 ปี และ 4 ปีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21 จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ประเด็นมีด้วยกัน ดังนี้ มาตรฐานความรู้ ด้านภาษาและเทคโนโลยี ในการส่งเสริม มาตรฐานด้านความรู้ของครูที่เกี่ยวกับการใช้ ทักษะในการฟัง พูด อ่านเขียนภาษาต่างประเทศ เพื่อการสื่อสารได้อย่างถูกต้อง มีแนวทางดังนี้ คือควร ส่งเสริมให้ครูมีการสื่อสารกับผู้เรียนเป็นภาษาต่างประเทศ เรียนรู้ออนไลน์เพื่อพัฒนาตนเอง มีการทดสอบ ความรู้พื้นฐานตามมาตรฐาน Common European Framework of Reference for Languages (CEFR) ส่งครูเข้ารับการอบรมเพื่อเป็นการพัฒนาครูให้มีความรู้เพิ่มขึ้น มีการพัฒนาครูใน 4 ทักษะคือ ทักษะ การฟัง ทักษะการพูด ทักษะการอ่าน และทักษะการเขียน นอกจากนี้ครูต้องเป็นนักวิชาการ และมีการเรียนรู้ เพิ่มเติม ครูต้องพัฒนาตนเอง ดังนี้ คือต้องฝึกฝนเรียนรู้ด้วยตนเอง มีความเชี่ยวชาญการสอน ส่งเสริมให้ครู ได้เรียนรู้ภาษาอังกฤษในระดับที่จะสื่อสารได้ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการศึกษาในเวทีนานาชาติ ผู้บริหาร ควร สนับสนุนครูในการพัฒนาตามบทบาทหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพการสอน การผลิตสื่อ อย่างมีระบบ ส่งเสริม ความก้าวหน้าในวิชาชีพครู และควรจัดให้มีโครงการอบรมพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

1) ด้านการวิจัยทางการศึกษา เกี่ยวกับการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียน และนำผลการวิจัยไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน มีแนวทางดังนี้คือ ควรส่งเสริมให้ครูมีความตระหนัก ใน การเอาผลการวิจัยมาแก้ปัญหาจริง ครูได้ศึกษางานวิจัยจากแหล่งต่างๆ เช่น งานวิจัยในประเทศ และ ต่างประเทศ เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอน ในศตวรรษที่ 21 ครูควรทำวิจัย เล็กๆ หรือการทำวิจัยในชั้นเรียน และครูก็ควรมีการพัฒนาตัวเองอยู่เสมอ มีการ ส่งเสริมให้ครู ให้นำผล หรือ ประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นจากกระบวนการจัดการเรียนการสอน มาเป็นประเด็นในการทำวิจัย

2) เกี่ยวกับนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา ในการเลือกใช้ ออกแบบ สร้างและ ปรับปรุงนวัตกรรมเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีแนวทางดังนี้คือ ส่งเสริมให้ครูมีโอกาสได้ศึกษาดูงาน เข้ารับ ฟังสัมมนา ได้เรียนรู้กับครูผู้ที่มีความรู้ความสามารถ เพื่อที่จะได้นำกลับมาต่อยอดพัฒนานักเรียน ให้ครูได้เข้า ร่วมการแข่งขัน เพื่อเกิดการเรียนรู้ ส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ สร้างเครือข่ายทดลองใช้ทั้งในและนอกองค์กรมี การจัดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อให้มีนวัตกรรมที่หลากหลาย ส่งเสริมให้ครูจัดทำสื่อนวัตกรรมที่สอดคล้องกับ ความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน มีสื่อสิ่งพิมพ์หลากหลายรูปแบบ ส่งเสริมให้ครูรู้จักกระบวนการ การ สร้างและพัฒนา นวัตกรรม แบบ backward design ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนวัตกรรมทางการศึกษา ที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน มีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ครูได้ฝึกสร้างนวัตกรรมของตัวเอง การ พัฒนาครูเกี่ยวกับการพัฒนานวัตกรรมและการผลิตสื่อ มีการทดลองใช้นวัตกรรมในห้องเรียน กับนักเรียนจน เกิดประโยชน์และเห็นผลชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เบ็ญจวรรณ ศิริพรชัยกุล (2543) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การศึกษาการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ผลการวิจัยพบว่า ครูส่วนใหญ่ปฏิบัติงานตามมาตรฐาน

วิชาชีพ ได้แก่ ครูเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้ บำรุงรักษา และผลิตสื่อการเรียนการสอนโดยใช้วัสดุที่หาได้ในท้องถิ่น ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีโอกาสค้นหาความรู้ด้วยตนเองและสรุปความคิดรวบยอดได้เองตามจุดประสงค์การเรียนรู้ และให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้มีแสวงหาข้อมูลข่าวสาร โดยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษา การเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อมที่เป็นปัจจุบันในท้องถิ่น ข่าวสารเกี่ยวกับวิชาชีพครู เทคนิคนวัตกรรมการเรียนการสอน และนำมาใช้ในการพัฒนางานสอน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรพล สะไบ (2553) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู ของครูผู้สอน ในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน พบว่า มาตรฐานที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือมาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน รองลงมา คือ มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ และมาตรฐานที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มาตรฐานที่ 11 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการ พัฒนาศักยภาพวิชาชีพครูอยู่เสมอ ส่วนข้ออื่นๆไม่แตกต่างกันและสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุบล สินธุโร (2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมือง จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมือง จังหวัดปทุมธานี พบว่า ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนมีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด นอกจากนี้ยังตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารโรงเรียนและผู้เกี่ยวข้อง สามารถนำแนวทางการส่งเสริมการปฏิบัติ ตามมาตรฐานวิชาชีพครู ไปใช้เพื่อพัฒนาครูผู้ช่วย เป็นการส่งเสริมและพัฒนามาตรฐานวิชาชีพของครูต่อไป
2. ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ สำหรับผู้บริหารระดับสูงหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำไปใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณา กำหนด นโยบาย ยุทธศาสตร์ และวางแผนการพัฒนาคุณภาพด้านมาตรฐานวิชาชีพครู
3. สารสนเทศที่ได้ เกี่ยวกับมาตรฐานวิชาชีพครูของครูผู้ช่วย ที่สำเร็จการศึกษา ตามหลักสูตร 4 ปี และ 5 ปี เป็นข้อมูลพื้นฐานให้กับสถาบันอุดมศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในกระบวนการผลิตครูสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบในการกำหนดหลักสูตร หรือแนวทางในการพัฒนากระบวนการผลิตครูให้สามารถผลิตนิสิต นักศึกษาครูให้มีมาตรฐานในวิชาชีพครู

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติ ตามมาตรฐานวิชาชีพครู ในสถานศึกษาทั้งเชิงปริมาณ ผสมผสานกับการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายเหมาะสำหรับการนำไปใช้ในการวิจัยครั้งต่อไป
2. ควรมีการศึกษาการปฏิบัติ ตามมาตรฐานวิชาชีพครูที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา เพื่อพัฒนานักเรียนให้สอดคล้องกับความสามารถตามศักยภาพและธรรมชาติของผู้เรียน ในสถานศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- คณะอนุกรรมการการขับเคลื่อนวิชาชีพ และองค์กรวิชาชีพสู่อาเซียนและนานาชาติ. (2557). *แนวทางการขับเคลื่อนวิชาชีพครูและองค์กรวิชาชีพทางการศึกษาสู่อาเซียนและนานาชาติของคุรุสภา* (พ.ศ. 2557– 2560). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
- นารินทร์ รักวิจิตรกุล. (2560). การพัฒนาวิชาชีพครู. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 11(1), 21-33.
- เบ็ญจวรรณ ศิริพรชัยกุล. (2543). *การศึกษาการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู* (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์และการพัฒนาหลักสูตร). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัลนิภา ฉลากบาง. (2559). รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. *วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม*, 6(3), 50-58.
- สุรพล สะโบ. (2553). *การปฏิบัติมาตรฐานวิชาชีพครูของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เลย เขต 2* (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- สำนักงานเลขาธิการการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการการศึกษา.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2548). *มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- อุดม คชินทร. (2561). *เปิดแนวคิดปรับหลักสูตรผลิตครู ทางเลือกใหม่สนองโลกศตวรรษที่ 21*. สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2561 จาก: <https://www.thairath.co.th/news/local/1405760> ()
- อุบล สิ้นสุโร. (2554). *การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมือง จังหวัดปทุมธานี* (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.

